

Martin Srba¹, Vít Hromádka²

ANALÝZA DOPADŮ V RÁMCI OPTIMALIZACE PROCESU ROZHODOVÁNÍ O VÝBĚRU VEŘEJNÉHO PROJEKTU VE STAVEBNICTVÍ

ANALYSIS OF IMPACT IN THE OPTIMIZATION PROCESS DECISIONS ON THE SELECTION OF PUBLIC PROJECT IN BUILDING INDUSTRY

Abstract

The aim of this work is to analyze the most important impacts of finding an appropriate methodical procedure for evaluating the public investment project. The methodological part defines the impact assessment for the subsequent economic evaluation of specific projects in the area of leisure time infrastructure.

Úvod

Jedním ze zásadních problémů realizace investičních projektů ve veřejném sektoru je velká obtížnost objektivního oceňování, tedy finančního a obecně ekonomického vyjadřování, mimoekonomických hledisek investic. Investiční rozhodování musí brát v úvahu skutečnost, že s investováním obvykle souvisí i jiná než jen čistě ekonomická hlediska. Jedná se o tzv. mimoekonomická hlediska, tedy typicky např. o hlediska sociální, environmentální, politická, kulturní a další. Tato hlediska je jen velice obtížné náležitě objektivně ocenit odpovídající finanční částkou a zahrnout je tak do ekonomického či finančního vyhodnocení, přičemž v mnoha četných případech to vůbec možné není (Bárta, 2014).

Vzhledem k tomu, že každý větší veřejný projekt je finančně náročný a musí být z velké části financován z veřejných zdrojů, resp. je na nich závislý, je potřeba zvážit veškeré přínosy, ale i možné újmy, jimiž jsou ovlivněny všechny zúčastněné strany na projektu, tedy jeho realizátoři, investoři, ale i jeho uživatelé a další subjekty, na něž má plánovaná realizace dopad. Ne vždy je nutné, aby byl projekt ekonomicky návratný, ale musí také splňovat kritéria celospolečenské prospěšnosti a užitečnosti z pohledu jeho uživatelů, byť principiálně jeho užíváním nepřispívají zpět do městské kasy, která projekt financuje a jež se i dohodla na uvolnění zdrojů pro jeho realizaci.

Analýza současného stavu

Ekonomickým hodnocením programů, projektů a politik ve veřejné sféře rozumíme takové postupy, které nám podávají informace o ekonomicky racionálním využití veřejných

¹ Martin Srba, Ing., Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení, Veveří 331/95, 602 00 Brno, srba.m@fce.vutbr.cz

² Vít Hromádka, doc., Ing., Ph.D., Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení, Veveří 331/95, 602 00 Brno, hromadka.v@fce.vutbr.cz

zdrojů s ohledem na určené cíle. Jinak řečeno, při ekonomickém hodnocení jsou porovnávány náklady a následky programů a ekonomická stránka cílů veřejných politik. Při ekonomickém hodnocení je základní snahou prozkoumat účinky veřejného výdajového programu v souvislosti s náklady na jejich dosažení, a to některou z dostupných ekonomických metod. Předpokladem účinného hodnocení je systémově správné vymezení výdajového programu a jasně stanovené vyhodnotitelné cíle. K základním hodnotícím ekonomickým kritériím patří hospodárnost, efektivita a účelnost (tzv. 3E – economy, effectiveness, efficiency) (Ochrana, 2001).

Vzhledem k tomu, že realizace veřejných projektů by měla ve svém důsledku vést k maximalizaci společenského blahobytu, je třeba získat nástroje metody a přístupy, které dosažení tohoto nejvyššího, nicméně společného cíle všech veřejných akcí pomůže dosáhnout. Ekonomické hodnocení by mělo především zabránit resp. snížit pravděpodobnost selhání veřejné volby a zároveň podat odpověď na základní otázku, zda se díky provedení daného projektu sníží či zvýší blahobyt dané společnosti (Sieber a kol, 2007).

Smyslem a posláním ekonomických analýz je zvýšit míru informovanosti o daném předmětu rozhodnutí, o možných variantách a o jejich společenských nákladech a užitcích. Ve své podstatě se jedná o zkvalitnění předpokladů efektivního uskutečňování veřejné volby, které sice samo o sobě nezaručuje výběr optimální varianty, ale snižuje nebezpečí zcela nesprávného či svévolného rozhodnutí.

Provedení sebelepší „objektivní“ analýzy nesnímá z kompetentních orgánů odpovědnost za přijaté rozhodnutí. Analýza může posloužit především jako inspirace a argument chystaného nebo přijatého rozhodnutí (Mališová, 1997). V současné době existuje široké spektrum používaných metod ekonomické analýzy.

Metodická část

V rámci analýzy hodnocení ekonomické efektivnosti veřejného projektu regenerace veřejného prostranství v městské části Brno-severu určeného k volnočasovým aktivitám nekomerčního charakteru byly specifikovány cílové skupiny či další subjekty a byly řešeny jednotlivé dopady na tyto beneficienty. Smyslem identifikace beneficiéntů je vymezení skupin subjektů, kterým je veřejný projekt primárně určen. Jestliže má být realizace tohoto projektu veřejně prospěšná, týká se všech subjektů v dané lokalitě a z tohoto důvodu je třeba identifikovat všechny stávající i potencionální beneficienty.

Lze tedy předpokládat, že mezi subjekty (skupiny beneficiéntů), na které bude mít veřejný projekt konkrétní dopad v podobě přínosů či újem, budou patřit: děti a mládež, maminky (na rodičovské dovolené) s dětmi, obyvatelé nejbližšího okolí.

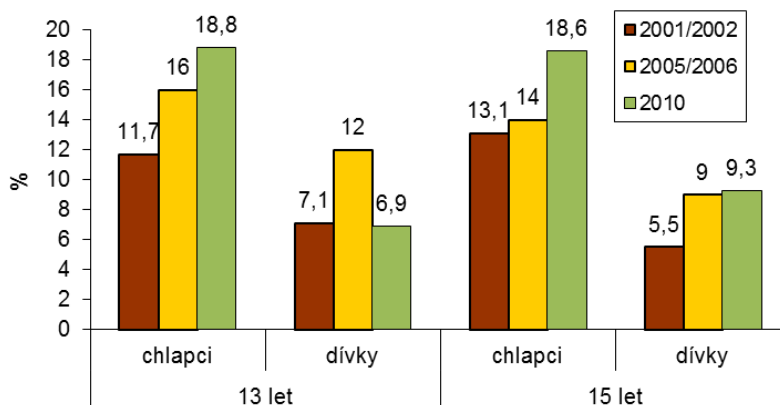
Na základě provedené identifikace beneficiéntů lze usuzovat, že realizace veřejného projektu bude mít za následek multiplikační efekty i kolaterální důsledky, které by v obecné rovině měly nejen zlepšit stávající životní styl občanů, ale i snížit náklady na dopravu a čas při cestování za sportovním vyžitím. Současně by mělo dojít i ke snížení nákladů na zdravotní péči (nižší nemocnost) v důsledku zlepšení životního stylu. Sportovní areál by měl také s největší pravděpodobností pozitivně působit na snížení kriminality mládeže, protože děti a mládež budou mít dostatečné množství pozitivních, pohybových podnětů a jejich činnost bude směřována k aktivnímu využití volného času. Dopady veřejného projektu by se rovněž měly projevit v oblasti městské zeleně, a to nejen po stránce kvalitativní, ale i kvantitativní.

Zatímco náklady (újem) je možné vymežit v kvantitativní podobě, u většiny přínosů tomu tak není. Proto budou kvalitativní dopady ve formě přínosů a újem nejprve rozděleny podle oblastí, v nichž mohou působit, a v nich pak budou rozděleny dle míry svého působení na přímé a nepřímé efekty.

Za nejvýznamnější hodnotu v životě každého jedince a jednu ze základních podmínek smysluplného života lze považovat zdraví, a proto v první řadě budou identifikovány dopady v oblasti zdraví. Podle definice Světové zdravotnické organizace (WHO) zveřejněné v roce 1948 je zdraví charakterizováno jako: „stav plné tělesné, duševní a sociální pohody“ (Marková, 2006). Z této charakteristiky je zřejmé, že jde o celkové posouzení stavu jedince, které se nezužuje pouze na konstatování, že v těle není přítomna choroba, tělesná vada či porucha a jejím cílem je definovat zdraví jako pozitivní koncepci orientovanou na celistvost jedince (nikoliv pouze na jednotlivé jeho části), na vzájemný vztah mezi zdravím a tvořivým, produktivním životem a na vztah mezi zdravím a životním prostředím.

Dopady analyzovaného veřejného projektu v této oblasti se proto týkají přínosů a újem, které beneficentům plynou z užívání tohoto sportoviště. Jde zejména o přínosy týkající se změny životního stylu, který zahrnuje větší množství pohybu. Na dobrém zdravotním stavu obyvatelstva se totiž nemalou měrou podílí sportování či jakékoliv pohybové aktivity.

Závěry největšího mezinárodní šetření Health Behaviour in School-aged Children (HBSC, 2016), do něhož se zapojilo 210 tisíc dětí ze 42 zemí, poukazují na skutečnost, že v České republice roste podíl dětí s vyšší hmotností, a to především u chlapců. Za tímto problémem obvykle stojí zejména nedostatek pohybu spojený s nadměrnou konzumací kaloricky vydatných potravin. Podle výsledků šetření HBSC (2016) společně s výskytem nadměrné hmotnosti v dětství roste i riziko nadváhy v dospělosti, což obvykle vyvolává velmi vážné zdravotní problémy. Pro úplnost je možno doplnit, že v roce 2010 činil podíl chlapců s nadváhou a obezitou ve věkové skupině 13 až 15 let více než 18 %, což nelze považovat za zanedbatelné množství (viz obrázek 1).

Obrázek 1: Počet dětí s nadváhou v letech 2001–2010 (SZU.cz, 2015).

Problematické životního stylu a nadváhy se věnovala i studie „Životní styl a populace 18+“, realizovaná týmem řešitelů pod vedením MUDr. M. Kunešové, CSc., předsedkyně České obezitologické společnosti v roce 2006. Podle jejich výsledků žije v České republice 52 % dospělých občanů s nadměrnou hmotností, z nichž 35 % má nadváhu a 17 % z nich trpí obezitou. Studie poukazuje na to, že větší pravděpodobnost výskytu obezity je u osob starších 45 let s tím, že normální hmotnost má pouze 30 % osob. Zajímavým zjištěním je i skutečnost, že nadváhou daleko více trpí muži (60 %) než ženy (47 %). A za těmito výsledky stojí, s největší pravděpodobností, poměrně nízká pohybová aktivita dospělých. Tu vykazuje zhruba 32 % osob, přičemž vysokou fyzickou aktivitu má pouze 46 % občanů. Muži jsou ve srovnání se ženami pohybově aktivnější, a to o více než 40 % (Česká obezitologická společnost, 2006).

Nezdravý životní styl, nadváha či obezita pak v mnoha případech vyvolávají vážné zdravotní problémy a zvyšují nemocnost občanů. Sportování a pohyb na čerstvém vzduchu

proto přispívá k lepšímu zdravotnímu stavu dětí i dospělých. To se v případě dětí projevuje nižší absencí ve škole a tedy i nižším počtem zameškaných hodin v průběhu školního roku. U dětí mladšího školního věku se nižší absence pozitivně odrážejí i na výdělků zaměstnaných rodičů. Ti nemusí trávit čas doma péčí o nemocné děti, ale mohou být v zaměstnání. To má dopad i na úroveň průměrné mzdy rodičů, kdy v této souvislosti lze hovořit o tzv. ušlé mzdě, tj. mzdě, kterou by rodič neobdržel z důvodu nemoci svého dítěte.

Realizace veřejného projektu se pozitivně projeví v úspoře času a nákladů na dopravu, jež by beneficianti museli vynaložit, jestliže by chtěli navštívit sportoviště nacházející se v jiné lokalitě. Ve své podstatě jde o dvě skupiny nákladů. První z nich tvoří náklady na uskutečnění vlastní přepravy do daného sportoviště (např. provozní náklady spojené s použitím automobilu, jízdné v prostředcích veřejné hromadné přepravy apod.). Ty lze považovat za tzv. všeobecné cestovní náklady. Druhou skupinu tvoří tzv. náklady cestovního času, jejichž úroveň může ovlivnit počet cest do vzdáleného sportoviště, volba trasy, změny cestovního času nebo délka čekání na spoj a mnoho dalších faktorů.

V případě analyzovaného veřejného projektu lze říci, že celková velikost tohoto dopadu roste přímo úměrně se vzdáleností sportovního zařízení, do něhož by musel beneficiant cestovat. Čím vzdálenější toto sportoviště je, tím jsou zpravidla i vyšší náklady spojené s cestováním, a to i v případě, že se beneficiant do vzdáleného sportoviště přepravuje pěšky. Takto ušetřené finanční prostředky mohou beneficianty použít na pořízení jiných statků či služeb.

Za přínos tohoto veřejného projektu je možné považovat i vnímanou bezpečnost a snížení rizika dopravní nehody. Při cestování do vzdáleného sportoviště by se beneficianti mohli stát přímými účastníky dopravních nehod. Toto riziko se v případě rekonstruovaného sportovního areálu nacházejícího se v místě bydliště beneficiantů výrazně snižuje. Tento benefit má zároveň i pozitivní dopad na zdraví, protože beneficianti předcházejí vzniku úrazů způsobených dopravními nehodami.

Za náklad v případě dopadů v oblasti dopravy lze považovat přechodně zvýšenou zátěž dopravní infrastruktury v průběhu rekonstrukce sportoviště. Do areálu bude třeba navážet materiál a techniku nezbytnou ke stavebním úpravám, zároveň bude z areálu vyvážena odstraněná suť a ostatní odpadový materiál. S předáním sportoviště do provozu bude tato zátěž odstraněna.

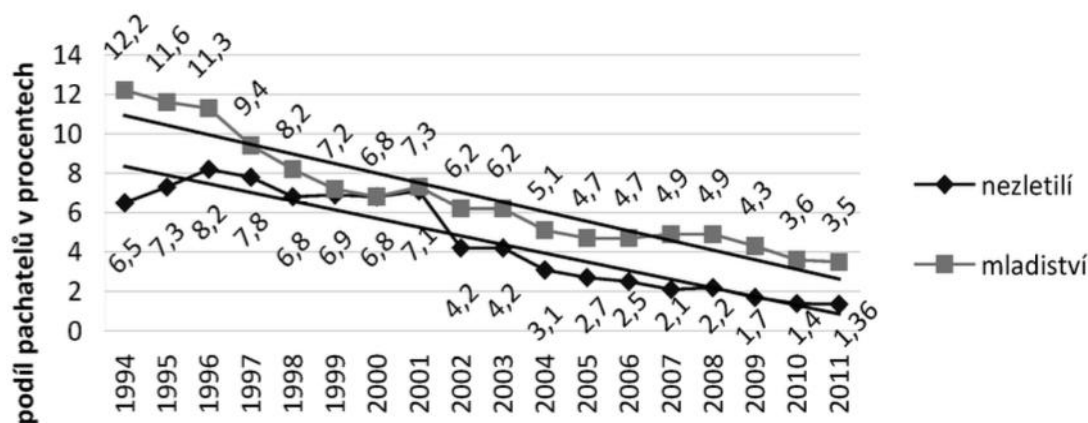
Další dopady je možné rovněž analyzovat v oblasti kriminality a patologických jevů dětí a mládeže. Obecně lze kriminalitu charakterizovat jako jednu z nejzávažnějších forem jednání jednotlivce či skupin osob. Kriminalita se zpravidla řadí mezi sociálně patologické jevy, kam se například zahrnují patologické závislosti – na alkoholu, drogách a jiných omamných látkách, patologické hráčství, krádeže, rasismus, agresivita, prostituce, sebevražednost a pod (Fischer, 2014).

Kriminalita dětí a mládeže je závažným společenským problémem, kterým se zabývá mnoho studií. Jejich cílem je nalezení možných příčin jejího vzniku. Mezi nejčastěji páchané delikty mladistvých patří zejména: majetkové trestné činy (cca 50 % všech vyšetřovaných případů), násilné trestné činy (cca 25 % vyšetřovaných případů), mravnostní trestné činy (cca 5 %). Zbytek tvoří výtržnictví a opilství, krádeže, neoprávněné užívání motorového vozidla, toxikomanie, gamblerství, vandalismus a prostituce.

Na kriminalitě dětí a mládeže (tj. osob mladších 18 let) se podílí mnoho rizikových faktorů, které se vztahují především k jejich životnímu stylu, prostředí v rodině a vzdělání. Ty pak podporují vznik a rozvoj jejich delikventního chování. Problematice rizik souvisejících s poruchami chování dětských delikventů se zabývala studie autorů Jiřího Němce a Ivany Bodlákové (Němec, 2001). V jejím průběhu autoři zjistili, že přibližně 40 % mladistvých, kteří vykonávali v době tohoto výzkumu trest odnětí svobody, žilo v rodinách negativně ovlivňujících rozvoj jejich osobnosti, zejména v oblasti citové deprivace. Zhruba stejný počet mladistvých delikventů působil před nástupem do věznice v nejrůznějších sociálně

patologických partách a skupinách, což u nich v 60 % případů odstartovalo problémy s alkoholem a omamnými či psychotropními látkami (Cakirpaloglu, 2012).

Podle informací Ministerstva vnitra ČR se děti a mladiství podílejí na celkové kriminalitě zhruba pěti procenty a jejich podíl na celkové kriminalitě v ČR dlouhodobě klesá (viz obrázek 2). To lze považovat za velmi dobrý výsledek. Na tento pozitivní vývoj má vliv realizace mnoha krátkodobých i dlouhodobých preventivních opatření v sociální oblasti, jejichž cílem je (mimo jiné) i zajištění pozitivních volnočasových aktivit určených dětem i mládeži.

Obrázek 2: Vývoj podílu počtu pachatelů na celkové kriminalitě v ČR (Svatoš, 2013).

V rámci analyzovaného veřejného projektu jsou rovněž kvantifikovány dopady na beneficiary v oblasti životního prostředí, které se vztahují k problematice veřejné zeleně v dané lokalitě se zřetelem na zlepšení a zpříjemnění života obyvatel žijících v katastrálním území Brno-sever.

Podle Státního zdravotního ústavu kvalita životního prostředí významnou měrou působí na zdravotní stav jednotlivce i celé populace, a proto je životnímu prostředí a jeho kvalitě věnována (zejména v posledních letech) stále větší a větší pozornost. Podle šetření WHO znečištěné životní prostředí ročně způsobuje téměř 20 % nemocí, z toho více než 280 tisíc lidí v Evropském regionu trpí respiračními nemocemi v důsledku množství polévatého prachu v ovzduší. Špatné životní prostředí však stojí i za mnoha dalšími, vážnými nemocemi, jakými jsou kardiovaskulární choroby, nádorová onemocnění, reprodukční a vývojové poruchy či metabolická onemocnění (SZU.cz, 2015).

V průběhu realizace tohoto veřejného projektu má být stávající zeleň revitalizována a nahrazena zelení novou. To přispěje ke zlepšení kvality ovzduší v dané lokalitě, což je považováno za jeden ze základních benefitů v oblasti životního prostředí. Kvalitnější ovzduší pak bude mít vliv i na snížení respiračních onemocnění beneficentů žijících v blízkosti sportoviště, což pozitivně ovlivní i náklady vynaložené zdravotní péče. Ty by měly v dlouhodobém časovém horizontu klesat.

Ve sportovním areálu jsou vysazeny dřeviny s akcentem na květ, barvu listu či habitus tak, aby vynikla jedinečnost a různorodost místa v každém ročním období. Řešení zeleně je s ohledem na beneficiary veřejného projektu koncipováno jak z hlediska estetického, tak i psychologického, sociálního, environmentálního a ekonomického.

Estetický přínos tohoto veřejného projektu spočívá zejména v pozitivním vnímání vytvořených přírodních výtvorů (keřů, stromů, trávníku) po revitalizaci tohoto sportoviště a to, jakým způsobem se zvýší spokojenost obyvatel žijících v této lokalitě s přetvořeným prostředím. Ta by se měla zvýšit především proto, že veřejný projekt lze využít nejen jako sportoviště, ale bude sloužit i jako odpočinková zóna. Větší množství zeleně s důrazem na květ, barvu listu a estetickou hodnotu zeleně bude v každém ročním období pozitivně působit

na psychický stav obyvatel žijících v této městské části. Ti budou sportovní areál navštěvovat a budou zde mít i možnost prohlubovat vzájemné sociální vztahy se svými spoluobčany. Dostatek zeleně v této lokalitě pozitivně zapůsobí i v oblasti environmentálních vztahů a v případě beneficentů by tento efekt měl umocnit jejich potřebu chránit své životní prostředí.

Výstupy

Dopady vyšší nemocnosti dospělých se projevují především v podobě měřitelných ušlých příjmů (mezd) a to proto, že nemocný pracovník v době své nemoci zpravidla není schopen pracovat a jeho příjem je v době nemoci výrazně nižší. Nemocnost pracovníků má nepříznivý vliv i na jejich zaměstnavatele (podniky) a jejich výkonnost. Zvýšený počet nemocných totiž v konečném důsledku může vést ke snížení předpokládaného hospodářského výsledku (zisku), kterého by podnik mohl dosáhnout za jinak optimálních podmínek. Za další benefit, související s nižší nemocností, je možné považovat i nižší výdaje na léky. Nižší nemocnost se však pozitivně projeví i v nákladech na zdravotní péči, kterou by musel v souvislosti s léčbou nemocných pacientů vynaložit stát. Průměrné roční náklady na nemoci způsobené nedostatkem pohybu a obezitou činí cca 115 tis. Kč na jednoho pacienta, léčba souvisejících komplikací pak stát ročně stojí téměř 10 mld. Kč. Zároveň bylo zjištěno, že průměrný věk se v důsledku obezity zkracuje přibližně o 15 let (Čevela, 2014).

Kromě pozitivních dopadů na zdraví beneficentů lze zaznamenat i újmy na zdraví spojené s realizací tohoto veřejného projektu. V tomto případě jde zejména o možnost úrazů, které se mohou přihodit beneficentům v průběhu realizace sportovních aktivit, v jejichž důsledku mohou vzniknout i náklady spojené s jejich léčbou. Výčet benefitů je uveden v kvalitativní podobě (viz tabulka 1). V ní jsou přínosy a újmy dle typu příslušného efektu rozděleny na přímé a nepřímé.

	Přímé efekty	Nepřímé efekty
Přínosy (Benefity)	<ul style="list-style-type: none"> • zlepšení zdravotního stavu • snížení nemocnosti • peněžní úspory za léky • vyšší průměrná mzda díky lepšímu zdraví • nižší mortalita občanů 	<ul style="list-style-type: none"> • nižší náklady státu na zdravotní péči • vyšší výkonnost podniků
Náklady (Újmy)	<ul style="list-style-type: none"> • možnost vzniku úrazů 	<ul style="list-style-type: none"> • náklady na léčbu úrazů

Tabulka 1: Kvalitativní vymezení dopadů na zdraví beneficentů

Zdroj: vlastní zpracování

Dopady v oblasti dopravy a úspor času jsou uvedeny v kvalitativní podobě (viz tabulka 2).

	Přímé efekty	Nepřímé efekty
Přínosy (Benefity)	<ul style="list-style-type: none"> • úspora nákladů na dopravu • úspora času 	<ul style="list-style-type: none"> • změna hodnotového systému plynoucího z úspor času • vnímaná bezpečnost a snížení rizika

		<ul style="list-style-type: none"> dopravní nehody dopad na zdraví (předcházení úrazům)
Náklady (Újmy)	<ul style="list-style-type: none"> přechodně zvýšená zátěž dopravní infrastruktury v průběhu rekonstrukce sportoviště 	<ul style="list-style-type: none"> nejsou známy

*Tabulka 2: Kvalitativní vymezení dopadů v oblasti dopravy a úspor času
Zdroj: vlastní zpracování*

Jedním ze základních cílů tohoto veřejného projektu je, aby se sportovní areál stal prostorem, který by mohli aktivně využívat všechny děti a mládež žijící v této lokalitě. Ti by měli profitovat z nově rekonstruovaného sportovního areálu zejména díky rozšířené nabídce volnočasových aktivit uskutečňovaných na jednotlivých sportovištích umístěných v tomto areálu. Při sportovním vyžití se beneficianti musí zároveň naučit vzájemně komunikovat a respektovat názor jiných skupin, což lze hodnotit velmi pozitivně. Komunikaci a respektování názoru jiných je totiž jedním z klíčových předpokladů osobního rozvoje každého jedince. Dopady jsou uvedeny v kvalitativní podobě v tabulce 3.

	Přímé efekty	Nepřímé efekty
Přínosy (Benefity)	<ul style="list-style-type: none"> vyplnění volného času pohybovými aktivitami zlepšení komunikace zlepšení emoční stability zlepšení sociálních vztahů mezi vrstevníky omezení patologických jevů a kriminality 	<ul style="list-style-type: none"> zlepšení sociálních vztahů a komunikace v rodině zlepšení mezigeneračních vztahů v dané lokalitě
Náklady (Újmy)	<ul style="list-style-type: none"> nejsou známy 	<ul style="list-style-type: none"> nejsou známy

*Tabulka 3: Kvalit. vymezení dopadů v oblasti kriminality a patologických jevů mládeže
Zdroj: vlastní zpracování*

Z výčtu kvalitativních dopadů v oblasti kriminality a patologických jevů mládeže jsou patrné pouze benefity, a to v podobě přímých a nepřímých efektů. Náklady (újmy) beneficiantů veřejného projektu nejsou známy.

Za ekonomický přínos analyzovaného veřejného projektu lze považovat například i zvýšení atraktivity nemovitostí v dané lokalitě a to proto, že při rekonstrukci tohoto zchátralého sportoviště bude vytvořen dynamický prostor s jasně definovanou okolní strukturou. Ten bude nejen zahrnovat stávající koncept hřiště, ale v jeho těsné blízkosti se budou nacházet také zatravněné lokality. Ty budou moci využívat všechny generace obyvatel žijící v nejbližším okolí.

Za náklad v rámci dopadů na životní prostředí lze považovat dočasné zhoršení životního prostředí v důsledku rekonstrukce sportoviště. Konkrétně může jít o zvýšení hluchosti a prašnosti, které ovšem po předání zrekonstruovaného sportoviště do provozu budou eliminována. Jednotlivé dopady jsou uvedeny v kvalitativní podobě (viz tabulka 4).

	Přímé efekty	Nepřímé efekty
Přínosy (Benefity)	<ul style="list-style-type: none"> • zlepšení kvality ovzduší • pozitivní vnímání vytvořených přírodních výtvorů • zvýšení spokojenosti obyvatel • zlepšení psychického stavu • prohlubování sociálních vztahů se spoluobčany • ochrana životního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • snížení počtu respiračních onemocnění • snížení nákladů na zdravotní péči • atraktivita nemovitostí v dané lokalitě
Náklady (Újmy)	<ul style="list-style-type: none"> • dočasné zhoršení životního prostředí v důsledku rekonstrukce sportoviště 	<ul style="list-style-type: none"> • nejsou známy

*Tabulka 4: Kvalitativní vymezení dopadů v oblasti životního prostředí
Zdroj: vlastní zpracování*

Závěr

Výsledky analýzy zkoumaných socioekonomických dopadů poukazují na skutečnost, že přínosy tohoto veřejného projektu na jeho beneficienty značně převyšují jeho náklady. Současně je třeba konstatovat, že zatímco všechny přínosy veřejného projektu mají dlouhodobý charakter, v případě nákladů je dopad na beneficienty projektu pouze krátkodobý.

Je nutné zopakovat myšlenku, že hodnocení úspěšnosti projektů představuje velice obtížnou záležitost, protože i projekt, který realizuje své výstupy, ve vymezeném čase a s použitím přidělených zdrojů – tedy splňující tzv. troj-imperativ – ještě nemusí být opravdu efektivním, protože je např. nevhodně alokovan.

Odborná literatura, která se věnuje problematice projektů a investic, se obvykle primárně vztahuje k otázce hodnocení projektů realizovaných v prostředí soukromého sektoru, pro jehož jednotlivé subjekty je nejdůležitější dosahování čistě ekonomické efektivity. Cash Flow, zásadní kritérium v oblasti soukromého sektoru, (bez zohlednění socioekonomických faktorů) nepředstavuje optimální efekt při hodnocení veřejného investičního projektu. V rámci projektů realizovaných ve veřejném sektoru je nutné k otázce hodnocení přistupovat jiným způsobem za účasti vstupu těchto nefinančních faktorů.

Podstata tohoto problému spočívá ve velké obtížnosti objektivního oceňování, tedy finančního a obecně ekonomického vyjadřování, socio-ekonomických hledisek investic. Osoby zodpovědné za investiční rozhodování ve veřejném sektoru musí brát velmi důsledně v úvahu skutečnost, že s investováním socioekonomická hlediska neodmyslitelně souvisí.

Literatura

- [1] BÁRTA, Zbyněk. *Finanční gramotnost. Výpočty v Excelu*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 372 str. ISBN 978-80-7478-483-5.
- [2] OCHRANA, František. *Veřejný sektor a efektivní rozhodování*. Vydání 1. Praha: Management Press, 2001. 246 str. ISBN 80-7261-018-X.
- [3] SIEBER, P., FOTR, J., HNILICA, J., KRŠKOVÁ, M., *Průvodce ekonomickým hodnocením projektů, programů a politik*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2007. ISBN nevedeno.
- [4] MALIŠOVÁ, Iva a MALÝ, Ivan. *Hodnocení veřejných projektů*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997, 88 str. ISBN 80-210-1591-8.
- [5] MARKOVÁ, Eva, VENGLÁŘOVÁ, Martina, BABIAKOVÁ, Mira. *Psychiatrická ošetrovatelská péče*. Praha: Grada, 2006, 1. vyd. 352 str. ISBN 80-247-1151-6.
- [6] SZU.CZ. *Zdraví a životní prostředí* [online]. 2015 [cit. 2016-06-03]. Dostupné z: <<http://www.szu.cz/tema/zivotni-prostredi>>
- [7] Česká obezitologická společnost. *Životní styl a populace 18+* [online]. 2006 [cit. 2016-06-01]. Dostupné z: <http://www.khsova.cz/03_plneni/files/obezita_dospeli.pdf>
- [8] FISCHER, Slavomil, ŠKODA, Jiří a kol. *Sociální patologie : závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2014. Psyché (Grada). 213 str. ISBN 978-80-247-5046-0.
- [9] NĚMEC, Jiří, BODLÁKOVÁ, Ivana. *Praktická diagnostika sociálně patologického chování u dětí a mládeže : určeno pro pedagogickou i rodičovskou veřejnost*. Praha : Eteria, 2001, 1. vyd. 42 str. ISBN nevedeno.
- [10] ČAKIRPALOGLU, Panajotis. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada, 2012. Psyché (Grada), 1. vyd. 287 str. ISBN 978-80-247-4033-1.
- [11] SVATOŠ, Roman. *Kriminalita a možnosti jejího poznání a ovlivňování*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2013, 1. vyd. 170 str. ISBN 978-80-87472-64-4.
- [12] ČEVELA, Rostislav, ČELEDOVÁ, Libuše a kol. *Sociální gerontologie : východiska ke zdravotní politice a podpoře zdraví ve stáří*. Praha: Grada, 2014, 1. vyd. 238 str. ISBN 978-80-247-4544-2.